

Lord Horatio Nelson

4 rejser til Caribien – et liv i cruise – et medicinsk kortlagt liv – en helt

21. oktober festligholdes Trafalgar Day i den engelske flåde til minde om Lord Nelson, der blev født 29. September 1758. Skolegang i Norwich og North Walsham. Faderen var præst, der var 11 børn (hvoraf 3 døde spæde). Moderen døde i julen 1767. Onkel Suckling havde høj stilling i admiralitetet og hjalp Nelson ind i flåden som 12 årig i 1771. Tanken var først at han skulle have deltaget i et togt til Falklandsøerne, hvor der var stridigheder med Spanien, men de drev over og han blev overflyttet til et handelsskib ”Mary Ann”, som var på **et års togt til Caribien**, hvor man besøgte Jamaica og Tobago og øerne derimellem. Han var søsyg, hvilket fulgte ham gennem livet. I 1773 meldte han sig til en **polarekspedition** med 2 engelske flådeskibe. Man ville sejle så tæt på Nordpolen som muligt og finde Nordøstpassagen. Man nåede til Spitsbergen, hvor man sad fast i is en kort tid. Næste rejse gik **til Østen med en flåde på 4 skibe** med ”Salisbury” som flagskib. Kaptajnen opretholdt strikt disciplin – i logbogen er noteret at piskan kom i anvendelse over 300 gange på rejsen. Man besøgte Madeira, på vej til Madras, Bombay, Calcutta og Ceylon. Nelson fik tropisk feber (formodentlig malaria) og blev af flådelægen beordret hjemsendt på fregatten ”Dolphin” i 1776. I England fik han et anfald af ungdommelig depression, men kom over det og besluttede sig for at blive helt. ! 1777 bestod han eksamination for at blive lieutenant med onkel Suckling som censor. Nelson valgte nu at påmønstre ”Lowestoffe” med det formål at komme til **Caribien**, hvor der var de bedste muligheder for at få erfaring med aktiv kamp og dermed vinde prisepenge og få mulighed for forfremmelse. Før afsejlingen måtte Nelson lede et ”pressgang”, hvor man tvang folk til at bemane flådens skibe. Han brød sig ikke specielt om dette job.

”Lowestoffe” var en fregat på 700 tons med en længde omkring 40 meter. Besætningen var omkring 260 mand, så pladsen var beskeden. Skibet sejlede med en konvoj på 18 handelsskibe til Vestindien i 1777. Nelson fik kommandoen over en lille båd med 2 master (skonnert) ”Little Lucy”, og i den fik han lov at sejle rundt mellem de caribiske øer mellem Jamaica og Bahamas. Senere fik han kommando over briggen ”Badger” med opgaven at bekæmpe amerikanske pirater langs moskitokysten dvs. fastlandet fra Mexico ned til Panama. I 1779 opbragte han et fransk skib og blev som 21-årig forfremmet til kaptajn og fik kommando over fregatten ”Hinchinbrook” med 28 kanoner og 200 mand. Skibets kaptajn var død ved en skudulykke og skibet var endnu ikke kommet tilbage. Man frygtede nu invasion på Jamaica, for en fransk flåde på i alt 125 skibe (heraf 20 linieskibe og 20.000 tropper var blevet observeret. Nelson fik kommandoen over kanonstillinger på Fort Charles, som dækkede indsejlingen til flådebasen Port Royal og var landbaseret i 3 måneder. Men den franske flåde sejlede forbi på vej til Cuba. Senere i 1779 kom Nelsons skib tilveje og inden årets udgang tog han 4 priser, som gav ham 800 £ i prisepenge.

! 1780 blev det besluttet at sejle et troppestyrke til Moskitokysten ved Rio San Juan. Man ville følge floden op til Lake Nicaragua og om muligt finde en vandvej til Stillehavet. Området var spansk besat og man indtog et spansk fort. Ekspeditionen var plaget af tropiske sygdomme: malaria, diarré, gul feber og tropperne faldt som fluer. Af Nelsons 200 mand overlevede næppe 10. Nelson var også svært syg, men blev reddet at et bud om, at han var blevet forfremmet, og skulle vende tilbage til Jamaica for at overtage kommandoen over ”Janus” med 44 kanoner. Nelson var dog alt for svækket til at kunne overtage skibet, og flådelægen anså at forbliven i troperne ville medføre Nelsons død. Han søgte derfor om at blive sendt **tilbage til England**. Sejladsen hjem tog 80 dage i hårdt vejr.

Nelson var så syg at han opsøgte flere læger og var i Bath til kurbadbehandling. Han friskner dog til og søger om ny tjeneste.

Kort før sin 23ende fødselsdag fik han kommando over fregatten ”Albermarle” og skulle sikre konvoj af 260 handelsskibe fra Danmark til England. Opgaven var ikke spændende og vinteren på **Nordsøen** var kold. Næste opgave var at sejle konvoj over Atlanten via Irland og Newfoundland til Quebec, hvor Nelson ankom 1. juli 1782. Umiddelbart efter blev han beordret på sejlads i de **amerikanske farvande** og ødelagde et ”normalt” antal fjendeskibe, hvoraf ingen desværre nåede havn og gav prisepenge. Hele rejsen var præget af dårlige forsyninger og man levede på salt kød og fik skørbug. I Quebec, som de vendte tilbage til i september, var Nelson kortvarigt og heftigt forelsket i en 16-årig pige ved navn Mary Simpson, men dette blev stoppet at opgaven med at sejle konvoj fra Quebec til New York. Herfra blev han beordret til **Caribien** igen. I løbet af vinteren opbragte hans skib flere fine priser. Fred mellem Storbritanien, Frankrig, Spanien og Amerika blev bestemt i Versailles 20. januar 1783, men nyheden om den nåede først Caribien i april.

Samtidig i 1782 var der 2 enlige mødre, som begge var optaget af at skaffe sig en beskytter:

Frances Herbert Woolward var vokset op på Nevis, hvor hendes far var dommer og hendes onkel rådspræsident. Da hun var 20 år døde hendes far. Som 21-årig giftede hun sig med faderens læge Dr. Nesbit 17 måneder efter brylluppet døde lægen og Frances var alene med sønnen Josiah. Hun blev husholder for onklen.

Emily Hart var datter af en grovsmed Henry Lyon nær Liverpool. Hun blev sendt ud og tjene som ganske ung. Hun kom til London og havde forskellige tjenester. Onde tunger siger at hun arbejdede tidvis på bordel og var nøgenmodel for kunstnere. Som 16-årig blev hun elskerinde for en ung baronet Sir Harry Fetherstonhaugh, der smed hende ud fordi hun blev gravid. Hun fandt så selv på efternavnet Hart, og skaffede sig en ny elsker – kunstsamlere Charles Greville. Efter barnets – en pige ved navn Emma - fødsel sendes det bedstemoderen. Emily begynder at kaldes Emma og introduceres for maleren Romney, der maler flere billeder af den smukke Emma.

Efter fredsaftslutningen vendte Nelson **hjem til England**. Han bestemte sig for at **lære bedre fransk** og tog med en kaptajnven på et flere måneders ophold i St. Omer og havde der en kort forelskelse i en Miss Andrews. I januar 1784 vendte Nelson hjem til England og gjorde et forgæves forsøg på at blive kandidat til Parlamentet.

18. marts 1784 får han en ny kommando med ”Boreas” og afgår 12. April **til Caribien** for at patruljere. I begyndelsen af juni er man nået til Madeira og i slutningen af måneden ankommer man til de caribiske øer. Nelson kom på kant med enkelte overordnede og lokale købmænd, da hans håndhævelse af engelsk søret resulterede i tab for de handlende. Købmændene på Nevis og Antigua ville sagsøge ham for 40.000£ og han løn var 260 £ årligt. Kun få støttede Nelson, bl. a. en gift frue – Mrs. Moutray – som han blev forelsket i. Hun og manden rejste imidlertid til England 20 marts 1785 og umiddelbart efter møder han Frances Nesbit, hvis søn Josiah nu er 5 år og bliver forelsket. De bliver **gift søndag 11. Marts 1787** i Montpelier House (som ikke findes mere) og ikke i Fig Tree Church, hvor kirkebogen med vielsesnotaterne stadig eksisterer. Prins William er nærværende og hædersgæst, idet bryllupsdatoen blev bestemt af, hvilket tidspunkt han ankom til Nevis. Hele tiden er Nelson optaget af pligten til at tjene England, patruljere og en del tid blev også brugt på at følge den 21-årige prins William rundt, idet han havde en tjenesteperiode ved flåden i Caribien. Nelson oplever sygdomsperioder med svækkelse og vægttab, så flådelægen mistænker tuberculose.

I maj 1787 får han afløsning og ægteparret drager **mod England**. Fru Nelson med barn rejser med et mere komfortabelt handelsskib, mens Nelson er på "Boreas". Han er syg, og lader en tønde fylde med rom, for at undgå at blive kastet i havet ved evt dødsfald. Han genvandt dog helbredet på hjemturen. Det blev i øvrigt bemærket, at ikke et eneste medlem af "Borea"s besætning havde mistet livet pga. sygdom under Nelsons ledelse i de 3 år i Caribien. "Boreas" lå nu for anker ud for Portsmouth og modtog folk rekruteret gennem pressgangs, hvilket ikke vare nogen virede munter opgave. Men i november 1787 blev skibet lagt op og besætningen sendt bort, og Nelson var nu landbaseret de følgende 5 år, hvilket følte miserabelt for ham. Han følte sig udsat for Admiraltetets uvilje uden at kende årsagen. Han fik ikke nogen børn med Frances, han kedede sig, han havde rheumatiske smerter, han byggede et modelskib, hans temperament blussede undertiden op, han forsøgte at interessere sig for landbrug og hans øjne fik en membranøs hinde der voksede centralt fra ud mod pupillen

"1. Januar 1793 guillotineres Ludvig i Paris, revolutionen tager til og tanker om angreb på England aktualiseres og tages alvorligt i England. Flåden oprustes og Nelson bliver kaptajn på "Agamemnon". Josiah er med som "oppasser" – han er 12 år. Skibet er et 64 kanoners lineskib med kobberplader under bunden, hvilket er relativt nyt og giver større hastighed. Nelson noterer nu at han er ved perfekt helbred, da han 7. februar starter med at sætte skibet i sødygtig stand. I april står han til søs i en flåde på 19 lineskibe og flere fregatter under admiral Hood. Man sejlede i juni mod Cadiz, hvor man tog forsyninger ind. Nelson var til tyrefægtning, som han ikke brød sig om.

I juli er man **udfor Toulon, hvor man blokerer** den store franske flådehavn. Ved slutningen af august, da de revolutionære stormer Marseilles, overgiver Toulon sig med flåde etc til englændernes beskyttelse. Nelson blev sendt **til Turin og Napoli for at anmode om 10.000 soldater** til sikring af Toulons besættelse. I Napoli var premierministeren britisk og ambassadøren var Sir William Hamilton, som var på god fod med den lokale konge Ferdinand IV og hans kone Maria Caroline, datter af kejserinde Maria Theresia af Østrig og søster til Marie Antoinette. 11. September 1793 ankom "Agamemnon" til Napoli. Nelson opnåede tilsagn om 6000 tropper. Man havde en god tid i Napoli med fester og udflugter til Vesuv og Herculaneum.

I Leghorn havde Nelson en affære med "**Dolly**" = Adelaide Coreggia., når hans skib var i denne havn. Flere gange er "Agamemnon" ude efter fjendtlige skibe, bl.a. 15. September og 22. Oktober, hvor kampen stod mod 5 fjendskibe. Her blev rigningen og topmast skudt i stykker. I vinteren 1794 løber de revolutionære englænderne over ende i Toulon. Nelson får sin egen eskadre med opgaven at opsøge fjendtlige skibe. Man angreb også franske styrker **på Korsika**, og belejrede Bastia i 38 dage, hvorunder man fyrede 11.923 skud og 7373 granater af mod byen, inden den overgav sig 19. Maj 1794. Nelson fik et mindre sår i ryggen under belejringen. I juni begynder belejringen af Calvi på Korsika. 12 juli slår en granat ned i nærheden af Nelson, som får en skade på højre øje, så han næppe kan skelne lys fra mørke. Det er dog en forbigående skade, måske en blødning i øjet. En malariaepidemi spredte sig blandt belejrerne, og Nelson gik ikke ramt forbi. 10. august 1794 kapitulerede garnisonen i Calvi.

Efteråret 1794 går med sejlads i Middelhavet bl. a. til Genua og Toulon, hvor den franske flåde ligger. Havnen blokeres af englænderne hele vinteren i rigtig dårlig vejr. I marts 1795 er der 124 med mange tropper i Toulon havn. 13. Marts 1795 leder Nelson en træfning med et par større franske skibe. "Ca Ira" og "Censur" måtte til sidst overgive sig. Det kostede 7 sårede på "Agamemnon", mens der var over 110 døde på "Ca Ira", og Nelson fik berømmelse for godt sømandskab og god kampgejst. I efteråret 1795 er franske tropper på fremmarch i Italien, og den

engelske flåde engageret i art forhindre at franske troppeforstærkninger via søvejen. I marts 1795 får Napoleon kommandoen over styrkerne i Italien, hvor man har stor succes. Den engelske flåde behersker havet, men ikke landjorden. Elba indtages af britiske styrker 10. Juli 1796. I september 1796 går Spanien ind i krigen på fransk side. 29. September 1796 befales Nelson til at lede **evakueringen af englænderne fra Korsika**, hvor man tidlige havde kæmpet hårdt for sejren og han selv havde mistet et øje. Evakueringen gik hurtigt og effektivt. Senere omkring årskiftet beslutter London sig for også evakuering af englænderne på Elba, hvilket Nelson ansvarer for. Imens sejler 26 spanske skibe ud fra Toulon med kurs mod Cartagena, mens 8 franske skibe under Viceadmiral Pierre Villeneuve står ud med kurs mod Brest. De forfølges forgæves af engelske skibe. I februar opsnappes den spanske flådestyrke ved Cape San Vincent ud for Portugals sydvestlige hjørne og englænderne vinder en stor sejr. Nelson er nu rigtig berømt og udnævnt til admiral.

I juli 1795 fremkommer tanken om at angribe **Tenerifa**, hvor et spansk skib med skatte fra Manila efter sigende har søgt tilflugt. Nelson sejler med 3 linieskibe, 3 fregatter og en kutter afsted. Udflugten tog præcis en måned og blev en fiasko. Overraskelsesmomentet gik tabt pga. dårlige strømforhold, så den ilandsatte styrke ikke kunne få opbakning fra skibenes kanoner. Nelson blev såret i højre arm af kanonskud ved ilandstigningen. Josiah anbragte en tourniquet og Nelson blev roet ud til "Theseus", hvor han selv gav lægen ordre til at amputere armen nær skulderen. Operationen tog ca. ½ time og først bagefter fik Nelson opium for at dulme smerterne. ¼ af de 1000 soldater, som havde deltaget i aktionen, blev dræbt og yderligere 240 tilfangetagne englændere fik kun lov at forlade øen takket være den spanske guvernørs gentlemansindstilling.

Nelson vender nu tilbage til England og tilbringer et lykkeligt halvår med Fanny, der lægge forbindinger på stumpen. I december udstødes en ligatur, der havde givet anledning til smerter, måske drejede det sig om neurinomsmerter.

I 1798 får Nelson en ny kommando med "Vanguard" som flagskib, og 10. April sejler man fra Portsmouth med kurs mod Cadiz, hvor man har haft blokeret i 13 måneder. Efterretninger angiver at der nu er forsamlet en meget stor fransk flådestyrke på omkring 300 skibe i Toulon og Marseilles.. Nelsons skibe blev sat ind i blokaden af Toulon, men et orkan 20. Maj blæste dem helt til syd for Sardinien. "Vanguard" mistede masterne og blev kun reddet fra forlid ved at blive taget på slæb af et andet engelsk skib. Imens var en fransk flåde stået ud fra Toulon, og englænderne ledte nu efter den i hele Middelhavet. De finder den ankret op i bugten ved **Abukir** den 1. August, hvor en stor sejr vindes. Nelson bliver såret i panden og lægen må sy det. Man erobrede 10 og ødelagde 1 fransk linieskib og 2 fregatter. 2 linieskibe og 2 fregatter undslap. Det største franske skib "L'Orient" eksploderede, og Nelson fik lavet en kiste af en del af dets stormast. Den havde han i sin kahyt og blev senere begravet i. Ikke et engelsk skib blev ødelagt så det ikke kunne repareres. Sejr var for svagt et ord for begivenheden. 22. September kommer "Vanguard" til Napoli, og romancen med Emma Hamilton begynder. Nelson fejres over det halve Europa.

Der festes i **pomp og pragt i Napoli** og Nelson fejres med store gaver og medaljer. Han fungerer også som militærrådgiver og anbefaler et angreb på franskmændene, der holder Rom besat. Det lykkes hurtigt at indtage byen, men ugen efter er man på vild flugt mod Napoli, og Nelsons skibe må **evakuere kongehuset** og englænderne til Palermo i en orkan i december. Napoli falder i januar, men generobres i juni. Ferdinand udnævner 13. August 1799 Nelson til Hertug af Brontë (betyder torden) med et godt på Etnas skråninger. Rygter om Nelsons romance med Emma begyndte at spredes i aviserne. Emma var temmelig vulgær med en lidenskab for spil. Hun døde 12 år efter

Nelsons død i druk og fattigdom. 17 august bliver Nelson øverstkommanderende for hele Middelhavsflåden og 18 august stikker Napoleon af fra Ægypten og kommer til Korsika og derfra videre til Frankrig, hvor han opnår at udnævnes til førstekonsul 12 december.

Medaljer, pomp og pragt, elsker i menage a trois, til tider latterliggjort, men også hyldet som helt, dyrt liv som Ambassadør Hamilton betalte (og kunne mærke økonomisk), raider mod franske skibe - sådan var livet i Nelsons nærhed i 1799. Og i 1800 skulle de hjem til England. Man besluttede sig for at **rejse over kontinentet via Wien** og Tyskland (måske delvis fordi Emma er gravid med Horatia). Man blev hyldet hvor man kom frem. Rejsen varede fra juli til november. Og der var heltemodtagelse ved ankomsten til England. Emma optræder selskabeligt med sine ”attituder”. Fanny er vraget hustru, konflikterne bryder ud, Fanny besvimer offentligt, Nelson er totalt betaget af Emma. Efter Januar 1801 ses Nelson og Fanny aldrig mere.

I marts 1801 sejler den engelske flåde mod Østersøen. Sir Hyde Parker er øverstkommanderende og Nelson næstkommanderende. Anledningen til den engelske aktion var det væbnede neutralitetsforbund mellem Danmark, Sverige og Rusland, hvor man ville forhindre af handelsskibe blev kontrolleret af de engelske krigsskibe. 2. April kl 10.30 begyndte **slaget på Reden**. Kl 13.30 indtraf episoden, hvor Parker sendte signal om tilbagetrækning, og Nelson satte kikkerten for det blinde øje, kl 15.30 truer Nelson med at brænde tilfangetagne danske både med mandskab af, hvorefter kronprinsen indstiller den danske modstand. 1000 englændere og omkring 3000 danskere mistede livet. Nelson leder våbenhvileforhandlingerne og neutralitetsforbundet blev opløst.

1. juli er Nelson tilbage i England, fortsætter affæren med Emma og bliver sat til at lede opbygning af **kystforsvaret**, for man er meget bekymret for en eventuel fransk invasion. Han leder også et **mislykket angreb på Boulogne** den 15. August 1801, hvor 12 af 57 både mistes, 44 mister livet og 128 såres. Nelson har købt et landsted ”Merton” en times kørsel fra London, hvor hans menage a trois har nogle lykkelige stunder. Fanny skriver rørende appelerende breve til Nelson. Det sidste blev sendt retur påtegnet af hans sekretær.” Åbnet ved en fejltagelse af Lord Nelson, men ikke læst”. William Hamilton dør april 1803. Nelson har en plads i Overhuset, et æresdoktorat i Oxford og indimellem økonomiske problemer, bl. a. fordi Emma bruger mange penge.. Freden i Amiens indtræffer 27. Marts 1802.

16. Maj 1803 erklæres igen krig mod Frankrig. Og Nelson står til søs på ”Victory”. De største engelske squadroner ligger ud for Brest og Toulon. ”Victory” havde 100 kanoner på 3 dæk med en længde på over 200 for og en besætning på 847 mand. Blokadeskibene var meget lang tid i søen – måneder til år. Leveforholdene ombord var uhyre primitive specielt for det menige mandskab. Diciplinen blev strengt håndhævet. November 1804 tiltræder Admiral Pierre Villeneuve som øverstkommanderende for den franske flåde. Han havde overlevet slaget ved Nilen som kaptajn på ”Guillaume Tell”. 2. December 1802 kroner Napoleon sig selv som kejser og 12 december erklærer Spanien krig mod England.

19. januar 1805 står Villeneuve ud fra Toulon med 11 lineskibe og 18 fregatter, og Nelson leder efter dem. Man leder ved Sicilien, Grækenland, Alexandria, Cypern, Malta inden man erfarer at Villeneuve er tilbage i Toulon og har været der siden 21. Januar. Napoleon havde samlet 175.000 mand og 2000 fladbundede både i Boulogne med henblik på invasion i England. Den franske plan var at samle en stor flådestyrke i Caribien for derfra at stå mod Den engelske Kanal og sikre invasionen mod den engelske flåde.

30. marts 1805 står Villeneuve igen ud fra Toulon, og Nelson leder efter ham. 16. April erfares at en stor flådestyrke er set gående i vestlig retning ved Gibraltar. Villeneuve gik ind i Cadiz. 8. April, men forlod hurtigt igen havnen. I begyndelsen af maj erfarer man, at Villeneuve er set ud for Kap St. Vincent på vej mod Vestindien, og Nelson indleder forfølgelsen og krydser Atlanten 10 dage hurtigere en franskmændene, men finder ham ikke der. Deres plan var at angribe britiske besiddelser, men de gjorde det ikke. Villeneuve forlader Caribien 10. Juni og Nelson følger efter 3 dage senere Nelson råder over 10 skibe, mens den franske flåde er på det dobbelte. 20 juli er Nelson tilbage i Gibraltar, men Villeneuve har taget en lidt nordligere kurs mod Biscayen, men den 20. August er han tilbage i Cadiz.

18. august 1805 er Nelson tilbage i England med "Victory" til ny hyldest 16. September er det igen afgang med Nelson som flådens øverstkommanderende. 19. Oktober står Villeneuve ud fra Cadiz, idet han har hørt rygter om at en afløser er på vej og han skal til Paris og forklare sine svigtende resultater. Han vil derfor gerne sætte alt på en sejr. Den engelske flåde gøres kampklar. Nelson skriver et par breve, bl. a. opfordrer han England til at tage sig af Emma og at hans "adopterede" datter Horatia for fremtiden vil kun bruge navnet Nelson.

Den 21. August er det stille vejr, og de 2 flådestyrker nærmer sig langsomt over nogle timer hinanden. Skibsorkestre spiller, officererne inspicerer og alle er klar til den forestående kamp. Nelson sender signalet "England expect every man to do his duty". Den samlede spansk-franske flåde bestod af 33 linieskibe, 5 fregatter og 2 brigader med i alt 21500 søfolk. De havde problemer med at holde formationen. Den britiske styrke var 27 linieskibe, 4 fregatter en skonnert og en kutter og 17.000 mand.

Under **slaget ved Trafalgar** såres Nelson af en kugle, der går ind gennem højre skulder, venstre lunge og rygmarven, og Nelson mærker straks at han er lammet. Han blev båret 4 dæk ned, og levede endnu 3 timer blandt andre døde og sårede. Dr. Beatty noterer Nelsons reaktioner og skriver bog om det. Nelson erfarer om den strålende sejr og byttet på 15 skibe, inden han dør. Efter slaget blæser en orkan op, og man må ofre nogle af bytteskibene, således at kun 4 kan bringes med til Gibraltar, hvor hvile og reparationsarbejder er nødvendige.

Umiddelbart efter Nelsons død klippede Beatty Nelsons hår af for at give det til Emma. Han blev efter en kort autopsi anbragt i en tønde brandy og surret til stormasten på midterste dæk. Der var vagt ved konstant og en nat løftede låget sig til vagtens forskrækkelse, men det var gasudvikling. I Gibraltar blev brandyen udskiftet med "spirits of wine", der blev udskiftet 2 gange under hjemrejsen. 5. December er man ved Spithead og Beatty tager nu lige ud og laver stor autopsi og fjerner de indre organer og kuglen, til hvilken der stadig er fæstet lidt blå stof og guld fra epauletten. Endelig 22. December er Nelson anbragt i kisten, der blev lavet af masten fra "L'Orient". Begravelsen foregår 6. Januar 1806 fra St. Pauls Cathedral.

Villeneuve var interneret til April 1806, hvorefter han fik lov at vende hjem. På rejsen døde han på en kro i Rennes med 6 stiksår i kroppen. Mord eller selvmord? Det er uvist.